

Ragnar Jónasson

Het eiland

Vertaald uit het IJslands door Willemien Werkman

A.W. Bruna Uitgevers

Proloog

Reykjavík, 1988

Het meisje dat zou oppassen was laat.

Het echtpaar ging zelden 's avonds de deur uit en had er dus op gelet om op tijd contact met haar op te nemen. Ze had door de jaren heen wel vaker bij hen opgepast, ze woonde een straat verderop, maar verder kenden ze haar niet echt goed.

Ze wisten niet precies wie haar vader was, maar kenden haar moeder van naam. Ze kwamen haar af en toe tegen in de buurt. Ze was 21 jaar en hun zevenjarige dochter keek enorm naar haar op. Ze had het er voortdurend over hoe leuk ze was, wat een mooie kleren ze had, dat ze spannende verhalen kende en zovoort. Ze keek ernaar uit dat ze kwam oppassen en dat maakte het gemakkelijker voor de ouders om het besluit te nemen uit te gaan, omdat ze er zeker van waren dat hun dochter in goede handen was en zich goed zou vermaken. Ze gingen naar een jaarfeest en ze hadden met haar afgesproken dat ze van zes tot twaalf uur 's avonds zou oppassen. Het was inmiddels zes uur geweest, het liep zelfs tegen zevenen, en ze zouden om zeven uur aan tafel gaan. De vader wilde naar haar huis bellen om naar haar te vragen, maar de vrouw vond dat niet nodig. Ze zou wel komen.

Het was een zaterdagavond in maart en er hing een opvallend blij voorgevoel in huis. Het echtpaar verheugde zich op een gezellige avond met de collega's van de vrouw op het ministerie en hun zevenjarige dochttertje keek uit naar een filmavond met haar oppas. Ze hadden geen videoapparatuur in

huis, maar het was geen gewone dag, dus ze waren naar de videotheek in de buurt gegaan en hadden een apparaat gehuurd en drie films. Het meisje mocht na het kijken opblijven, zo lang als ze kon.

Het was net halfzeven geweest toen de bel ging. Het gezin woonde op de derde verdieping van een klein flatgebouw in Kópavogur en de moeder beantwoordde de intercom. Het meisje was gearriveerd. Ze verscheen even later in de deuropening, ze zei dat ze was komen lopen en dat het buiten was alsof er een emmer water over haar heen werd gestort. Ze verontschuldigde zich wat verlegen omdat ze zo laat was.

De ouders ontvingen haar vriendelijk, zoals altijd, en lieten hun zaterdagavond niet verpesten door een beetje vertraging. Ze bedankten haar dat ze wilde oppassen en herhaalden de belangrijkste huisregels nog eens. Ze vroegen of ze met het videoapparaat kon omgaan, maar hun dochter kwam tussenbeide en zei dat het wel zou lukken. Ze leek niet te kunnen wachten tot ze van haar ouders verlost was en het videofeest kon beginnen. Op zaterdagavond zat het gezin toch al meestal voor de televisie.

De taxi was gekomen en het echtpaar draalde een beetje. Ze waren niet gewend hun dochter achter te laten. Geen zorgen, zei de oppas uiteindelijk, ze is bij mij in goede handen. Ze zag er betrouwbaar uit en had het bovendien altijd goed gedaan als ze op hun dochter paste. Ze gingen dus welgemoed de regen in.

Het feest begon goed, maar later begon de moeder zich om een of andere reden zorgen te maken over hun dochter.

Doe niet zo gek, zei haar man. Zij vermaakt zich vast prima.

Hij keek op de klok en voegde eraan toe: Ze is vast bezig aan haar tweede of derde film en heeft al het ijs al op.

Zou je hier niet vanuit de hal kunnen bellen? vroeg zijn vrouw.

We moeten zo laat niet meer bellen. Misschien is ze voor de televisie in slaap gevallen.

Uiteindelijk gingen ze eerder dan ze van plan waren geweest naar huis, tegen elf uur. Ze hadden een driegangenmaaltijd gegeten die eerlijk gezegd niet helemaal geslaagd was. Het hoofdgerecht, lamsvlees, was op zijn zachtst gezegd smakeloos. Na het eten gingen de mensen de dansvloer op. Eerst speelden ze oude liedjes, die hun goed bevielen, maar daarna begon er nieuwere popmuziek uit de top tien, waarvan niet alle nummers bij het echtpaar in de smaak vielen, hoewel zij zichzelf nog wel als jonge mensen beschouwden. Het zou nog een paar jaar duren voor ze van middelbare leeftijd waren.

Het was stil in de taxi, de regen stroomde langs de ruiten. Het echtpaar was moe na het feest en verlangde naar huis. Ze hadden niet veel gedronken, alleen wat rode wijn bij het eten.

Toen ze uitstapten had de moeder gezegd dat ze hoopte dat de kleine sliep, dat zou prettig zijn, dan konden zij ook meteen naar bed.

Ze liepen rustig de trapreden naar de voordeur op en openden zelf de deur in plaats van aan te bellen, voor het geval hun dochter misschien sliep.

Dat bleek niet het geval. Ze kwam hun tegemoet rennen en omhelsde hen, ongewoon stevig. Ze leek klaarwakker, al hadden ze erop gerekend dat ze wel moe zou zijn.

Jij bent vrolijk, zeg, zei de vader en hij lachte naar zijn dochter.

Wat fijn dat jullie er zijn, antwoordde de kleine. Er was iets vreemds in haar blik, iets wat moeilijk onder woorden te brengen was.

De oppas kwam de gang in lopen vanuit de kamer.

Ze lachte stralend.

Hoe ging het? vroeg de moeder.

Ongehooflijk goed, antwoordde zij. Jullie hebben zo'n lieve dochter. We hebben twee films gekeken.

Dank je wel dat je wilde komen, je hebt ons echt geholpen.

De vader haalde zijn portefeuille uit zijn binnenzak, telde de biljetten en gaf ze aan haar.

Is het zo goed?

Ze telde het geld na en knikte. Ja, het klopt.

Toen ze was vertrokken, wendde de vader zich tot zijn jonge dochter.

Ben je niet moe, lieverd? vroeg hij.

Ja, misschien een beetje. Maar kunnen we niet nog een video kijken?

Haar vader schudde zijn hoofd en zei vriendelijk: Helaas, het is al laat.

Toe? Ik wil nog niet meteen gaan slapen, zei de kleine met een brok in haar keel.

Oké, oké. Hij ging haar voor de kamer in. Het televisieprogramma was afgelopen, dus hij zette het videoapparaat aan en deed er een nieuwe band in.

Toen ging hij bij zijn dochter zitten en ze wachtten tot de film begon.

Hebben jullie het leuk gehad, vanavond? vroeg hij voorzichtig.

Ja hoor, zei ze, maar het klonk niet overtuigend.

Was ze... was ze niet lief voor je?

Jawel, antwoordde het kind. Ja hoor, ze waren lief voor me.

De vader moest het antwoord even op zich laten inwerken.

Wat bedoel je? vroeg hij. Ze waren?

Ja, ze waren met z'n tweeën.

Hij draaide zich naar haar toe en herhaalde de vraag vriendelijk: Met z'n tweeën? Wat bedoel je?

Ze waren met z'n tweeën.

Wat? Kwam er nog een vriendin van haar?

Het was even stil voor het meisje antwoordde. Nu zag hij angst in haar ogen en er liep een koude rilling over zijn rug.

Nee, nee. Het was een beetje gek, papa...

Deel een

1987

1

Het was een wat overhaaste beslissing van het jonge stel om in de duisternis van de herfst naar het platteland te trekken. En dat helemaal naar de Westfjorden, naar een klein, afgelegen dal. Ze vertrokken in alle vroegte in de oude Toyota van Benedikt, maar de rit was nogal lang en nu begon het behoorlijk donker te worden. Hij twijfelde aan hun beslissing.

‘Zijn we niet te laat vertrokken? Kunnen we het huis wel vinden in deze duisternis?’

Benedikt had de taak op zich genomen om te rijden.

‘Geen zorgen. Het lukt wel. Ik ben hier met de meisjes zo vaak heen gereden in de zomer,’ zei zij.

‘In de zomer, ja,’ antwoordde Benedikt sarcastisch. Hij probeerde ondertussen de auto voorzichtig op de bochtige en slecht verlichte weg te houden.

‘Doe niet zo moeilijk,’ zei ze en hij hoorde dat haar toon luchtig was. Hij had hier zo lang op gewacht, had dit fijngebouwde, vrolijke meisje al zo lang bewonderd. En hij had het gevoel dat zij er net zo over dacht. Geen van beiden had daar aanvankelijk iets mee gedaan, maar een paar weken geleden was er toch iets gebeurd, de vonk was overgesprongen.

‘We zijn zo bij de afslag,’ zei ze.

‘Heb je hier in het westen gewoond?’

‘Ik? Nee. Mijn vader komt uit het westen. Hij is opgegroeid in Ísafjörður, maar het huisje was van zijn familie. Wij waren hier altijd. Het is een paradijs.’

‘Ik geloof je, al kan ik niets zien in het donker. Ik kijk ernaar uit weer wat licht te zien.’ Toen voegde hij er aarzelend aan toe: ‘Er is daar toch wel elektriciteit?’

‘Koud water en kaarslicht,’ antwoordde ze.

‘Serieus?’ Benedikt zuchtte.

‘Nee, ik plaag je alleen maar. Warm water, genoeg warm water, en ook elektriciteit.’

‘Heb je... eh, heb je het je ouders verteld dat wij hierheen gingen?’

‘Nee, nee, daar hebben ze niets mee te maken. Mama is toch niet thuis en ik doe gewoon wat ik wil. Ik heb alleen tegen papa gezegd dat ik het weekend niet thuis zou zijn. Mijn broer is het weekend ook de hort op, dus hij weet er niets van.’

‘Oké, ik bedoelde alleen, eh... het is hún huisje, toch?’ Eerlijk gezegd had hij willen weten of haar ouders wisten van hun onthuikende relatie, of dat het tot nu toe allemaal een groot geheim was gebleven.

‘Ja, natuurlijk, het huisje is van papa – maar ik weet dat hij niet van plan was het te gebruiken. Ik heb de sleutel. Het wordt geweldig, Benni. Stel je de sterren ’s nachts eens voor, volgens mij is de hemel bijna helemaal helder.’

Hij knikte, maar had nog steeds zijn twijfels of het wel een verstandig plan was.

‘Hier, hier moet je afslaan,’ zei ze opeens. Hij moest snel afremmen en verloor bijna de macht over het stuur. Hij slaagde er wel in de afslag te halen en reed verder over het smalle landweggetje. Hij reed uiterst langzaam.

‘Je moet sneller rijden, dat kan best. Anders zijn we er morgen pas.’

‘Het is alleen zo donker, ik wil deze auto niet in de prak rijden.’

Ze lachte, die betoverende, prachtige lach, en hij voelde zich meteen beter. Er zat iets oprechts in die lach, in haar stem, waardoor hij voor haar was gevallen. En eindelijk waren alle obstakels uit de weg geruimd. Zo moest het zijn, dat was het

gevoel dat hem overspoelde. Dat dit nog maar het begin was, een voorproefje van de toekomst.

‘Zei je niet dat er daar een warmwaterbron was?’ vroeg hij. ‘Lijkt me heerlijk om daarin te springen na zo’n reis.’

‘Hmm, ja... zeker,’ zei ze aarzelend.

‘Wat bedoel je? Is er een bron of niet?’

‘Dat moet nog blijken.’ Dat zinnetje gebruikte ze vaker als ze afgeleid was. Ze was er een ster in om haar dagelijks leven altijd wat geheimzinnig te houden.

‘Nou, ik ben benieuwd.’

Tien minuten later waren ze in het dal waar het huisje zou moeten zijn, maar Benedikt zag het niet. De rest van de weg legden ze lopend af.

‘Volg mij maar, je moet leren wat meer vertrouwen te hebben.’ Ze lachte en pakte zijn hand, zo onnadrukkelijk en zacht, en hij volgde. Het voelde of hij vastzat in een mooie, maar zwart-witte droom, daar in dat duistere dal.

Ze bleef plotseling staan. ‘Hoor je de zee?’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Nee.’

‘Ssst, wacht. Wees stil, niets zeggen. Luister alleen maar.’

Hij concentreerde zich op het luisteren en hoorde toen vaag het ruisen van de zee. Er was iets onwerkelijks aan dit alles, iets magisch, vond hij.

‘Het is maar een klein stukje naar het strand. We kunnen er morgen heen lopen, als je dat wilt.’

‘Dat zou geweldig zijn, echt geweldig.’

Het zomerhuis kwam spoedig in beeld. Het was een niet al te groot gebouw dat duidelijk zijn beste tijd had gehad. Na een zoektocht in de zakken van haar donzen jas vond ze de sleutel, en toen ze binnen waren, stonden ze in een gezellige ruimte, met duidelijk oude meubels, maar evengoed charmant. Er hing een prettige sfeer, dat voelde Benedikt meteen.

Hij ging van dit verblijf genieten, een weekend weg van alle drukte. En niemand wist dat ze hier waren, ze hadden het hele dal voor zichzelf. Als in een droom.

Achter de kamer lagen een klein keukentje en een badkamer, en er ging een trap naar boven.

‘Wat is daarboven?’ vroeg hij. ‘Een slaapzolder?’

‘Ja, kijk maar.’ Ze beklom de trap in een paar grote stappen. Benedikt volgde haar naar boven. Daar was inderdaad een slaapzolder onder de balken, matrassen, dekbedden en kussens.

‘Kom,’ zei ze en ze ging op een van de matrassen liggen. ‘Kom.’ Ze lachte naar hem en hij kon die verleiding onmogelijk weerstaan.